

<sida1>

Höglärde samt vidtberömde Herr Professor!

Just idag har jag fått emottaga Herr professorens ärade skrifvelse af den 3^{dje} October; men får ändå börja först att tacka för det förra brevet jemte Kochs beskrifning om Europ. Salic. hvilken afhandling jag då och då studerat, utan att egenteligen få någon tillfredsställande Uplysning, då jag saknar Specimina af så många arter, som han beskrifvit.

Sedan skyndar jag att aflägga min förbindlig[a]ste tacksägelse för detta sednare bref, ehuru förtviflans fullt i anseende till det uteblifna växtpaketet. Jag tror dock denna förtviflan nu bör vara vänd i glädje; ty jag har hört, att detta jemte en låda till Wahlenberg, skall

<sida2>

hafva kommit till Stockholm omkring den 12te eller 13de October. Således bör det Efterlängtade Paquetet nu vara i antogande till Lund, om det icke redan kommit fram. Transporten häremellan går icke så fort, ty vägen är lång. men bättre sent än alldrig. Dernäst får jag äfven tacka för den möda Hr. professoren haft Ospard för mig att samla och inlägga allehanda rara sak[er] från Södra Sverrige, dem jag icke mindre trånad efter längtar. Ehuru jag nästan är säker, att jag icke får se dem före 1831 kring Juhltiden. så framt icke Herr professorens Commissionair i Stockholm för i någon säker resande från Torneå stad eller Haparanda; Men säker bör den va[-]ra; ty annars anar jag, att det alldrig mera ser dagen i Karesuando. Om det inlemnas hos Viborg, så torde han väl lämna det till den, som å mina vägnar hämtar det.

<sida3>

De underrättelser från Norrige om de nya Salices, som der äro fundne, kunna icke annat än högeligen Uptända min Cupido habendi, ehuru jag är en stor tviflare, så väl i allt annat, som i synnerhet i Salices, på hvilkas resurrectio jag icke tror, förr än jag räcker handen i sidone och fingrarne i Spikhålen. Jag är i det fallet en ännu värre Thomas, än sjelfva Wahlenberg.

Den omnämnda Sal. arbuscula, har jag icke funnit i sommar, men är ändå nästan öfvertygad, at den kan skiljas från den Allmänna S. arbuscula, hvilken sistnämnde onekligen sammanflyter med S. Majalis Wg. och som troligen är den rätta S. phylicæfol. Linné. Om jag får betjena mig af samma frihet, som Hr. Professoren vid bestämmandet af till. ex. Alliam Arenarium, Potam. marinus! och Wahlenberg vid, bestämmandet af Carex pedata, och Aira Alpina. m.fl. att nemligen

<sida4>

då beskrifningen är tvifvelaktig, taga lo[gik?] till hufvudgrund, det vill säga, följa Gubben Linné i hack och i häl, och taga växterne på samm[a] ställe der han tagit dem. Nu heter det [i] Linnes flora Svecica om Sal. phylicæfolia "habitat in pratis Vestrobotniæ et sylvis Lapponiæ." Men "in

prati Vestrobottniæ finnes ingen Allmännare art än just denn[a] Salix majalis, då deremot den egentlige phylicæfolia (Wg. Fl. L. et Sv. exporte) är i Vesterbotten sällsamt. äfven så in sy[l]vis Lapponiæ, är det just majalis, som utgör största delen af pilskogarne. Om nu Linne någon gång i synnerhet i Södra Sverrige tagit glattare former af Sal. nigricans, och kallat äfven dem för phylicæfolia, skall man då antaga det, som är sällsyntare för hufvudart, och gå förbi det

<sida5>

som Linne just pekar på? Om det vidare kan bevisas att S. nigricans och den Allmänt i sednare tider antagne S. phylicæfolia utgör en enda art; samt att S. majalis Wg och den Allmänt antagna S. arbuscula, utgör den Andra verkeligen väl skilda arten: så vet jag icke, om man felar hvarken emot Hr Auctor eller emot Naturen, om man antager en tredje skiljbar art, som af Linne fördes som variation under S. arbuscula, jag menar Lin. Fl. L. Tab.7 f.m. för en verkelig arbuscula i Linneansk mening, och som verkeligen förtjenar namnet. Det är annars Märkvärdigt, huru lätt man kan misstaga sig i afseende på dessa svårbestämde arter. Wahlenberg säger i flora Lappon. om salix majalis, att den "Hab. in pratis[?] subhumidis[?] et ad ripar[?] fluminum per Lapponiam sylva[-]ticam ubigne frequenter[?]" Men ännu har jag alldrig funnit S. majalis i den mening, som Auctor tager den (germin. glabris) in Lapponia

<sida6>

sylvatica, men väl germanibus[?] subsertibus[?] fastän jag genom vandrat Lappmarkerna väl 10 gånger. Att nu sluta af den ensidiga Characteren, skulle ingen Sal. majalis finnas i lappmarken, då man icke kan finna den formen med glatta fröhus på så många resor. Men ser jag på locus[?], så blir saken klar. först i Vesterbotten och norrbotten blir S. majal. i Wahlenbergiansk mening med glatta fröhus allmännare. Men förmodligen har han först funnit ett och annat stånd, nära Vester[-]botten med glatta fröhus, och sedan under resorne i lappmarken, blott haft afseende på bladen, hvilka äro precist de samma som S. majal. i Vesterbotten. Till slut kommer han fram med "Sal. arbuscula solito major Sal. orgyalis etc. — ad Sircaluoct[?] locus Virih[-]jaur." Fl. L. n° 476. Men denna så kallade S. arbuscul. orgyal. är precist densamma, som

<sida7>

hans salix majalis, och skiljer sig uti ingenting annat än de luddna fröhusen. Äfven så hans S. phylicæfol. och nigricans i Flor. Lappon. Man finner individer med luddna och glatta fröhus så lika hvarandra uti Allting annat, att man skulle tro dem vara gjutna i samma form. men den ensidiga charactern[?], gjorde att de icke skulle höra till samma Species. Alind ejus dens[?] Argumenti! Koch säger om Salix Lanata, af hvilken han bildat en egen Section, att fröhänget sitter i toppen, och är Sefsile[?]. Häruti har han väl följt dels de Specimina han sett, dels Linné i diagnosen §.368. Fl. L. der det heter "Amentacei flores duo Communiter ad Apicer ramulorum Anni[?] præcedentis exeunt[?] etc. Men han hade blott bort

kasta en blick på Tab.7 fig.7, så hade han snart funnit motsatsen. Der synes tydligen Amentum Caferale[?] et pedunculato - foliaceum! just sådan som den ofta finns i skogarne, ehuru den

<sida8>

på fjellen, der den blommar in i snödrifvan har Amentum Communter ad Apices ramulor[?] et Omnino sessile! och det, som jag tycker af en helt naturlig ordsak, hvarom jag skulle hafva lust att säga mera, men bref[-]vet börjar redan blifva allt för långt. Så mycket tror jag mig hafva funnit att, om man fingerar[?] sig några vissa hufvud former, och fixerar sig vid dem, eller Skapar en Character, derefter, som Naturen så lätt hoppar öfver; så har man tagit partem pro toto. Man har icke gifvit kän[-]nemärke på arten, utan på några individer af arten. Sådant tyckes just hafva händt med Sal. Phyllicæfol. och nigricans samt arbuscula och majalis, jemte flera andr[a] oräkneliga. Antager man dertill en character, som bör lämpas på hela arten, eller inne[-]hålla artens hela kännemärke, men hvilke[n] tvärt emot alla logiska reglor, icke kan

<sida9>

lämpas på alla, under arten inbegripne, individer, såsom händelsen är till ex. med Salix fusca, hvilken hänföres till afdelningen germinibus globris (det bör då vara en hufvud character, som kan bilda en hel afdelning), och låter ändå S. repens germin. pubesc. stå som variation der in under, det synes mig vara temmeligen inconsequent. — Men jag talar i fåvitsko! Herr professorn, som har tillgång till Alla möjliga äldre och nyare böcker, kunde lätt gifva mig vid handen, hvilka Naturalhistorici befatta sig med att, definiera ett Species, och hvilka som deruti bäst lyckats; ty det tyckes icke vara af ringaste vigt, att göra sig ett Constant begrepp om, hvad ett Species egentligen är. Jag tror att de olika åsigter och dispüter, som nu för tiden ega rum, angående Species och varieteter, förnämligast härröra från de olika begrepp, som en hvar gör sig om Species. Illigers definition kan jag icke finna mig uti.

<sida10>

I sommar har jag haft besök af 4ta stycken Natural historici från finland, af hvilka somliga voro ornithologer, andre Entomologer (en Son till Prof. Halhberg[?]) och somliga Botanici. 3 af dessa Herrar, reste från Muonioniska genom Östra Lappmarken, och ärnade ända till Nord cap, men kom[-]mo, för den oblida väderleken, icke längre än till utsjoki. De funno således ingenting märkvärdigt. ingen salix punctata, ingen gentiana æctonsa[?] etc. Deremot har pastor Fällman från Utsjoki, meddelat mig exemplar, af Gentiana defonsa[?] primula finnmarkika, och en Arenaria [ett överstrykt ord] lateriflora, som han säger sig hafvat funnit ny för Europa. Men utan locus. Jag tillika med en Virsén från Helsingfors, ärnade oss till Tromsö, men hunno icke fram till norrska stranden för de brusande Elfvar, som

<sida11>

L. L. Læstadius till Elias Fries 1830-10-10

flödat öfver sina bräddar, för det beständiga regnet. Vår skörd var således ganska fattig. vi funno icke en gång de allmännaste fjell växter. 3 stånd [ett överstrykt ord] af Carex Nigra, som jag vill förmoda, och kanske Statice Alpina, jämte en Juncus vere[?] alpestris? är allt som jag kan nämna. Den Hartmanska Juncus alpestris har icke jag från början funnit, utan min aflidne Bror Comminister Læstadius. Jag vet således icke alldeles säkert, hvad Hartm. menar med J. Alpestris. Denne Juncus är dicapitatus[?], med det ena blom hufvudet vid sidan och det andra i toppen. blomhufvuden mång blommiga (10-12), med [<st> överstrykta tecken] trubbiga fröhus, af blomfodr. längd. Men oftast förekommer den med ett enda blomhufvud och liknar då Juncus Triglumis[?] så nära, att de äro svåra att åtskilja. Den omnämnde Statice, är alldeles glatt, ett finger hög, med Alldeles purpurrödt hufvud. Dessutom har jag hållit på att äflas med en salix, som är närmast myosintes <sida12> men stundom svår att skilja från polen[1-2 bokstäver dolda i sidbindningen] och herbacea. passar efter beskrifning i Koc[hs] afhandling på S. arctica.

Den resan till Spitsbergen lär förmodligen få torka in. De Spitsbergsfarare, som jag talt med, säga sig der hafva sett otrolig[t] granna blomsterfält. Det var denna berättelse, som eggade min hog. Men jag har red[an?] för lång rumpa efter mig, som ordspråket lyder, för att anställa så långa och farlig[a] resor. Slutligen måste jag be om ursäkt att jag icke hunnit svara Herr professoren[s] bref på tillbörligt sätt. Här i Lappmarken få[r] man till slut skriva på concept papper sedan post papper blifvit slut, tills åter marknad blir, som inträffar en gång om åre[t] och man får det ändå icke obestält. Med Högaktning framhärdar Herr professorens

Karesuando den 10de October 1830.

ödmjukaste tjenare

L. L. Læstadius.